

KUUSAMIEN RUNSAUS ON MERKKI PUISTON TAI PUUTARHAN VANHUUDESTA

Kuusamien suku (*Lonicera*) on Suomen vanhimpia koristekasvisukuja. Rusokuusama (*L. tatarica*) istutettiin ensimmäisten koristepensaiden joukossa jo 1700-luvun lopussa. Rusokuusaman lisäksi Suomessa luonnonvaraiset lehtokuusama (*L. xylosteum*) ja sinikuusama (*L. caerulea*) kuuluvat vanhimpiin meillä istutettuihin koristepensaisiin.

Kuusamien käyttö oli Suomessa runsaimmillaan 1900-luvun alkupuolella, jolloin meillä suositeltiin istutettavaksi 11 kuusamalajia. Sata vuotta myöhemmin on istutuksissa käytetty kuusamavalikoima kutistunut vain muutamaani lajiin. Sinikuusama on nykyään ehkä eniten istutettu kuusamalaji, sillä sitä istutetaan suuria määriä liikennealueille. Rusokuusamaryhmästä on nykyään tuotannossa 1990-luvulla valitut kestävät FinE-lajikkeet.

Kuusamien suku on Suomessa ollut hyvin käyttökelpoinen: suvussa on paljon ilmastollisesti kestäviä lajeja, lajit sietävät hyvin varjoa ja huonoja kasvuolosuhteita, ja eri lajit tulevat varhain lehteen. Nykymittapuun mukaan kuusamat ovat kuitenkin koriste-arvoltaan varsin vaatimattomia: kukinta on runsaudestaan huolimatta melko huomaamaton, syysväritystä ei ole ja talviasuiset pensaat ovat usein risuisia. Kuusamien runsaus onkin usein merkinä puiston tai puutarhan vanhuudesta.

Tähtitornin vuoren kuusamavalikoima oli ainakin vielä vuosituhannen vaihteessa ihastuttavan ”vanhanaikainen”: siellä kasvoivat edelleen lähes kaikki 1900-luvun alun kirjallisuudesta tutut kuusamalajit. Tavallisten rusko-, sini- ja lehtokuusaman lisäksi siellä kasvoivat vanhoina pensaina nykyään harvinaiset kehtokuusama (*L. involucrata*), mustakuusama (*L. nigra*), kaukasiankuusama (*L. caucasica*) ja kelta-kuusama (*L. chrysantha*) sekä rusokuusamaryhmän risteymät sirokuusama (*L. x bella*) ja perhokuusama (*L. x notha*).

teksti ja kuva: Satu Tegel, suunnitteluasiantuntija (kasvillisuus),
Helsingin rakennusvirasto, Arkkitehtuuriosasto

Kaukasiankuusama Tähtitorninvuorella

PUUTARHATAITEEN SEURA RY
SAMFUNDET FÖR
TRÄDGÅRDSKONST RF
PL 941, 00101 HELSINKI
www.gardenartsociety.fi/
tili: Sampo 800017-70546167

HALLITUS:
Mona Schalin
puheenjohtaja
040 - 532 9558
mona.schalin[a]welho.com

Julia Donner
julia.donner[a]helsinki.fi

Gretel Hemgård
gretel.hemgard[a]hemgard.fi

Maunu Häyrynen
mauhay[a]utu.fi

Päivi Islander
varapuheenjohtaja
paivi.islander[a]hel.fi

Outi Haavisto
outipellinen[a]gmail.com

Jere Saarikko
jere.saarikko[a]hel.fi

Hiroko Kivirinta
hiroko.kivirinta[a]gmail.com

Hanna Sorsa
hanna.sorsa[a]gmail.com

TOIMIHENKILÖT:
Mari Soini
sihteeri
040 - 590 8946
mari.soini[a]iki.fi

Minna Raassina
taloudenhoitaja
041 - 536 6890
minna.raassina[a]vahanen.com

Pertti Pyhtilä
internetsivut
pyhtila[a]iki.fi

Turun paikallisosaston
yhteyshenkilö:
Marja-Leena Niitemaa
040 - 521 0327
maleni[a]utu.fi

JÄSENTIEDOTE 1 / 2013

KOKOUSKUTSU

Puutarhataiteen seuran kevätkokous pidetään keskiviikkona 3.4.2013 klo 18.00 Meilahden huvilalla (Villa Ljunganmo), Heikinniementie 2, Helsinki.

Kokouksen jälkeen maisema-arkkitehti Gretel Hemgård kertoo Meilahden huvila-alueesta.

Tervetuloa!

KOKOUKSEN ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus
2. Laillisuus ja päätösvaltaisuus
3. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin sekä pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
4. Vuoden 2012 toiminta- ja tilikertomuksen esittely
5. Tilintarkastajien lausunnon esittely.
5. Päätös tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle
6. Kokouksen päättäminen

Lisätietoja:

Mona Schalin, puheenjohtaja, p. 040 - 532 9558, mona.schalin@welho.com
Mari Soini, hallituksen sihteeri, p. 040 - 590 8946, mari.soini@iki.fi

ESITELMÄ KEVÄTKOKOUKSEN YHTEYDESSÄ:

MEILAHDEN HUVILAT JA PUUTARHAT

Meilahden huvila-alue on Helsingin seudun huvila-alueista yleisesti ehkä tunnetuin. Se on edustava esimerkki aikansa huvilakulttuuria eikä ole syytä luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristöksi. Lähes 40 huvilapalstan varsin rikasta puutarhakulttuuria ei aikaisemmin ole tutkittu. Niinpä Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto käynnisti keväällä 2012 kaavoitusta varten konsulttityön nimeltä ”Meilahden ympäristöhistoriallinen selvitys” (tekijä Maisemasuunnittelu Hemgård).

Selvitys koskee sekä huvilakulttuurin muokkaamaa ympäristöä ja sen arvoja että laajemmin vuosisatojen agraaritoiminnan ja kartanoelämän aikana muotoutunutta Meilahden maisemaa. Rakennuskannan osalta selvityksessä on tarkasteltu huviloiden arkkitehtuuria, ominaispiirteitä ja säilyneisyyttä aikaisemmissa selvityksissä ollutta tietoa syvämmässä.

teksti: Gretel Hemgård,
maisema-arkkitehti

TULOSSA KEVÄÄLLÄ 2013:

OPASTETTU RETKI HELSINGIN TÄHTITORNINVUORELLE

Kesän kynnyksellä Puutarhataiteen seura tekee retken Helsingin Tähtitorninvuorelle. Tiedotus retken ajankohdasta tapahtuu sähköpostitse.

SÄHKÖINEN TIEDOTUS

Joistakin tapahtumista tiedotus hoituu välillä aikataulun vuoksi parhaiten vain sähköpostilla. Mikäli haluat jatkossa tiedon ajankohtaisista tapahtumista sähköisesti, varmistathan, että seuran jäsenrekisterissä on käytössä oleva sähköpostiosoitteesi. Tiedotamme vain omista tai seuraa läheisesti koskevista tapahtumista.

Mikäli haluat jäsentiedotteen paperipostin sijaan pdf:nä sähköpostiisi, voit ilmoittaa siitä seuran sihteerille.

Muistathan myös ilmoittaa osoitteenmuutoksesta!

Mari Soini mari.soini@iki.fi

*Tähtitorninvuori postikortissa 1910-luvulta
kuva: Museoviraston kuva-arkisto*

TÄHTITORNIN VUORI

Tähtitornin vuori on Helsingin ensimmäinen, julkisin varoin julkiseksi kaupunkipuistoksi perustettu viheralue. Vastavallittu ruotsalaissyntyinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson laati toteutukseen johtaneen suunnitelman vuonna 1890. Puistotyöt valmistuivat 1900-luvun alkupuolella ja siitä tuli heti kaupungin tunnetuimpia nähtävyyksiä. Puisto esiintyi postikorteissa ja kaupunkia esittelevissä matkailukuvauksissa näköalapaikkana ja nähtävyytenä jonka vuoksi kannatti tulla Helsinkiin. Puiston suunnitteluprosessi oli pitkä ja herätti suuria intohimoja. Kallioisen maaston rakentaminen puistoksi ei saanut alkuun varauksetonta kannatusta, mutta lopputulos ihastutti sekä kaupunkilaisia että vierailijoita.

Svante Olsson täydensi suunnitelmaansa useamman kerran. Uusia täydennyksiä on tullut myöhemmin enemmän tai vähemmän sattumanvaraisesti.

Tähtitornin vuori on saanut nimensä vuonna 1834 valmistuneesta Engelin suunnittelemaasta observatoriosta joka

hallitsi Unioninkadun päässä nousevaa mäkeä kunnes rakennus vähitellen peittyi uuden maisemapuiston kasvaviin puustopuiden taakse. Yli sadan vuoden aikana puiston ilme on muuttunut. Postikorttien näkymät ovat vähitellen kasvaneet umpeen.

Helsingin kaupungin tilaamassa historiaselvityksessä Maunu Häyrynen totesi puiston historiaa vaalivan hoitosuunnitelman tarpeellisuuden. HKR:n katu ja puisto-osasto tilasi kyseisen suunnittelutyön toimistoltani. Tuloksena oli vuonna 2011 valmistunut Tähtitornin ja Ullanpuistikon hoito- ja kehittämissuunnitelma. Perehtyminen Svante Olssonin kauniimpana puistona pidettyyn Tähtitornin vuoreen ja sen nykypäivään on osoittanut suunnittelijan taidokkuuden ja uusiakin piirteitä on löytynyt. Mutta työ on myös osoittanut miten vaikeaa on vaalia puiston alkupeäisideaa sen rakennusmateriaalin, elävän kasvillisuuden, alati muuttuessa.

*teksti: Gretel Hemgård,
maisema-arkkitehti*